

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

27. november 2018*

Dokumentidega tutvumine – Määrus (EÜ) nr 1049/2001 – Dokumentid ja teave, mis on seotud komisjoni otsusega lõpetada „kokkulepe Team Europe'i võrgustikuga liitumise kohta“ – Dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumine – Eraelu puutumatus ja isikupuutumatus kaitsev erand – Isikuandmete kaitse – Määrus (EÜ) nr 45/2001 – Edastamisest keeldumine – Põhiõiguste harta artiklid 7, 47 ja 48 – Lepinguväline vastutus

Liidetud kohtuasjades T-314/16 ja T-435/16,

VG, MS-i üldõigusjärglane, esindajad: *avocate* L. Levi ja *avocate* M. Vandebussche, ning hiljem *avocate* L. Levi,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Clotuche-Duvieusart ja A.-C. Simon, hiljem F. Clotuche-Duvieusart ja B. Mongin,

kostja,

mille ese on esiteks ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 2. veebruari ja 19. aprilli 2016. aasta otsused, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus tutvuda teda puudutavate dokumentidega, ja 16. juuni 2016. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata tema taotlus edastada talle teda puudutavad isikuandmed dokumentides, mis sisaldasid selles dokumentidega tutvumise taotluses, ning teiseks ELTL artikli 268 alusel esitatud nõue hüvitada MS-ile väidetavalt tekitatud kahju dokumentidega tutvumise taotluse ja andmete edastamise taotluse rahuldamata jätmise tõttu,

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president I. Pelikánová, kohtunikud V. Valančius ja U. Öberg (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik G. Predonzani,

arvestades menetluse kirjalikkus osa ja 6. märtsi 2018. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

I. Faktilised asjaolud

A. Hagi esitamisele eelnenud asjaolud

- 1 MS oli Team Europe'i võrgustiku liige ajavahemikul 20. juulist 2011 kuni 10. aprillini 2013.
- 2 Team Europe'i võrgustik on kohalik suhtlusvõrgustik, mille peamine ülesanne on abistada Euroopa Komisjoni esindusi, kui nad edastavad kohalikul tasandil teavet Euroopa poliitika kohta, ja mille liikmed tegutsevad sõnavõtjate, kõnejuhtide, ürituste läbiviijate ja kommunikatsiooniekspertidena.
- 3 Team Europe'i võrgustiku liikmed on Euroopa Liiduga, keda esindab komisjon, seotud kokkuleppes Team Europe'i võrgustikuga liitumise kohta (edaspidi „liitumise kokkulepe“). Kokkuleppes on pooltele ette nähtud võimalus igal ajal kirjalikult kokkuleppes taganeda, esitamata muid tingimusi. Selles on samuti sisuliselt märgitud, et liikmeid komisjon ei tasusta. Kokkuleppes on lisaks sätestatud, et liikmed tegutsevad vabatahtlikult, kuid nad võivad teatud tingimustel nõustuda oma kulude hüvitamisega või mõistliku hüvitusega nende ürituste korraldajate poolt, milles nad osalevad.
- 4 Komisjoni esinduse Prantsusmaal (edaspidi „esindus“) juht võttis 10. aprillil 2013 telefoni teel ühendust MS-iga, kuna ta oli saanud kaebuse MS-i ebasoovitava käitumise kohta naistelt, kes olid osalenud Team Europe'i võrgustiku ühel konverentsil või seminaril. Pärast seda vestlust teavitas ta MS-i kirja teel MS-i ja võrgustiku koostöö viivitamatult lõpetamisest vastavalt kokkuleppe tingimustele.
- 5 MS esitas 6. juunil 2013 kaebuse Euroopa Ombudsmanile komisjoni otsuse peale lõpetada tema koostöö Team Europe'i võrgustikuga.
- 6 Ombudsmani menetluses anti MS-ile teada, et komisjon tugines oma 10. aprilli 2013. aasta otsuses lõpetada tema koostöö Team Europe'i võrgustikuga kolmele dokumendile, millest esimene oli ühe isiku kaebus, kes osales Team Europe'i võrgustiku korraldatud ühel konverentsil (edaspidi „X“), teiseks e-kirjale, mille MS oli saatnud X-ile (kirja koopia sai ka üks teine isik, Y), ning kolmandaks suhtlusele, mis MS-il oli ühes sotsiaalvõrgustikus X-iga (edaspidi „vaidlusalused dokumendid“). Lisaks teavitati teda asjaolust, et komisjon väitis, et toimiku usaldusväärsust toetasid uued tõendid, mis tulid ilmsiks menetluse jooksul, kuna esinduse mitu töötajat (edaspidi vastavalt „esinduse töötajad“) kinnitasid oma juhtkonnale, et komisjoni teabevahetuse peadirektoraadi mitmele teenistujale, kellest kaks töötasid esinduses ja kaks Brüsselis (Belgia) (edaspidi „komisjoni teenistujad“), oli MS alates 2013. aastast teinud kohatuid märkusi (edaspidi „vaidlusalused tunnistused“). Komisjon ei edastanud MS-ile neid dokumente ega vaidlusaluseid tunnistusi.
- 7 Ombudsman lõpetas 19. novembri 2015. aasta otsusega MS-i kaebuse alusel algatatud uurimise. Otsuses tegi ombudsman järelduse, et eelkõige on tegemist haldusomavoliga, kuna komisjon ei kuulunud MS-i sobival viisil ära ega hinnanud piisavalt põhjalikult käesolevat juhtumit enne, kui ta võttis oma 10. aprilli 2013. aasta otsuse lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga. Pärast selle kaebuse esitamist ja ombudsmani otsust ei võtnud komisjon MS-i suhtes ühtegi meetet.
- 8 MS esitas 18. detsembri 2015. aasta kirjaga esinduse juhile Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT 2001, L 145, lk 45; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) alusel esialgse taotluse, et tutvuda dokumentidega, vaidlusaluste tunnistustuse ja tunnistusi andnud isikute nimedega.

- 9 Komisjoni teabevahetuse peadirektoraadi peadirektori 2. veebruari 2016. aasta kirjaga keelduti MS-ile dokumentidega tutvumise võimaldamisest pärast seda, kui peeti nõu X-iga, keda on kirjeldatud kui vaidlusaluste dokumentide koostajat (edaspidi „2. veebruari 2016. aasta otsus“). Keeldumine tugines määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktile b ning puudutas eraelu puutumatust ja isikupuutumatust, kuna vaidlusalused dokumendid sisaldasid kolmandate isikute teatud isikuandmeid ning ei olnud tõendatud, et MS-il on nende andmetega vaja tutvuda ning et see tutvumine ei kahjusta nende kolmandate isikute õigustatud huve. Seoses vaidlusaluste tunnistustega tutvumisega lisas komisjon, et neid tunnistusi ei võetud arvesse 10. aprilli 2013. aasta otsuse vastuvõtmisel lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga.
- 10 MS esitas 19. veebruaril 2016 kordustaotluse, milles ta põhjendas vajadust tutvuda vaidlusaluste dokumentidega ja seda, et selline tutvumine ei kahjusta kolmandate isikute õigustatud huve. Kordustaotluses esitas ta lisaks taotluse, mis puudutas vaidlusalustes dokumentides sisalduvate teda puudutavate isikuandmete (edaspidi „vaidlusalused isikuandmed“) edastamist ja mis põhines Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT 2001, L 8, lk 1; ELT eriväljaanne 13/26, lk 102) artiklil 13.
- 11 Komisjoni peasekretär vastas 19. aprilli 2016. aasta otsusega kordustaotlusele (edaspidi „19. aprilli 2016. aasta otsus“). Ta täpsustas ühest küljest, et vaidlusaluseid tunnistusi ei saa MS-ile edastada, kuna neid ei ole koondatud ühte dokumenti. Teisest küljest keeldus ta MS-ile vaidlusaluste dokumentidega tutvumise võimaldamisest, tuginedes määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktile b ja lõike 2 teisele taandele, mis puudutavad vastavalt eraelu puutumatuse ja isikupuutumatuse ning kohtumenetluse kaitset. Ta märkis selles otsuses lisaks, et vaidlusaluste isikuandmete edastamise taotlus ei kuulu määruse nr 1049/2001 kohaldamisalasse ning see edastatakse komisjoni teabevahetuse peadirektoraadile, kes on sellele vastamiseks pädev talitus.
- 12 Esinduse juhi 16. juuni 2016. aasta kirjaga jäeti vaidlusaluste isikuandmete edastamise taotlus rahuldamata (edaspidi „16. juuni 2016. aasta otsus“). Esinduse juht leidis selle kohta, et „võttes arvesse [MS-i] erimeelsusi [vaidlusalustes] tunnistustes mainitud isikutega, näib, et need isikud on esitanud õiguspärased põhjendused nende isiklike huvide kahjustamise kartuse kohta“ ning et nende isikute õiguste ja vabaduste kaitseks ei saa neid isikuandmeid MS-ile edastada.
- 13 MS pöördus määruse nr 45/2001 artikli 20 lõigete 3 ja 4 alusel samuti Euroopa Andmekaitseinspektori poole. Euroopa Andmekaitseinspektori 3. veebruari 2017. aasta otsusega selle juhtumi menetlus peatati käesolevates kohtuasjades otsuste tegemiseni.

B. Hagi esitamisele järgnenud asjaolud

- 14 MS esitas Üldkohtu kantseleisse 19. juulil 2016 saabunud menetlusedokumendiga hagi, paludes mõista komisjonilt välja hüvitis kahju eest, mis on tekitatud komisjoni 10. aprilli 2013. aasta otsusega lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga. Hagi registreeriti numbriga T-17/16.
- 15 Üldkohus jättis 31. mai 2017. aasta kohtumäärusega MS vs. komisjon (T-17/16, ei avaldata, EU:T:2017:379) MS-i kahju hüvitamise nõude ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kuna hagi ese puudutas lepingut, ning seega kuna puudub vahekohtuklausel, ei kuulu see Üldkohtu pädevusse.
- 16 MS esitas 5. jaanuaril 2018 kohtumääruse peale apellatsioonkaebuse.

II. Menetlus ja poolte nõuded

- 17 MS esitas 15. juunil ja 1. augustil 2016 Üldkohtu kantseleisse saabunud menetlusdokumentidega tasuta õigusabi taotlused.
- 18 Üldkohtu president rahuldab 30. septembri ja 28. novembri 2016. aasta määrustega vastavalt MS-i tasuta õigusabi taotluse ja nimetas advokaadi.
- 19 MS esitas 15. ja 22. detsembril 2016 hagid, mis registreeriti numbritega T-314/16 ja T-435/16.
- 20 Kohtuasjas T-314/16 kohustas Üldkohus 6. juuli 2017. aasta määrusega komisjoni esitama Üldkohtu kodukorra artikli 91 punkti c, artikli 92 lõike 1 ja artikli 104 alusel kõik dokumendid, millele tugines komisjoni 10. aprilli 2013. aasta otsus, millega viimane lõpetas MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga.
- 21 Komisjon esitas 14. juulil 2017 vaidlusalused dokumendid, paludes nende dokumentide konfidentsiaalsena käsitlemist MS-i suhtes. Kodukorra artikli 104 kohaselt neid dokumente MS-ile ei edastatud.
- 22 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus (esimene koda) avada menetluse suulise osa ning kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames palus Üldkohus komisjonil vastata teatud küsimusele. Komisjon täitis selle nõude ettenähtud tähtaja jooksul.
- 23 Üldkohtu esimese koja president liitis 30. jaanuari 2018. aasta määrusega vastavalt kodukorra artiklile 68 kohtuasjad T-314/16 ja T-435/16 menetluse suulise osa ning kohtuotsuse huvides.
- 24 MS-i advokaat andis 19. veebruaril 2018 Üldkohtu kantseleile teada, et MS on surnud. Seejärel teavitati Üldkohut, et hageja VG MS-i üldõigusjärglasena otsustas menetlust jätkata.
- 25 Kohtuasjas T-314/16 palub hageja MS-i üldõigusjärglasena Üldkohtul:
- tühistada 2. veebruari 2016. aasta otsus, millega keelduti MS-ile vaidlusaluste dokumentidega tutvumise võimaldamisest, ja 19. aprilli 2016. aasta otsus, millega seda keeldumist kinnitati;
  - mõista komisjonilt välja mittevaraline kahju 20 000 eurot, mis MS-ile tekitati sellega, et talle keelduti vaidlusaluste dokumentidega tutvumise võimaldamisest,
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 26 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata,
  - mõista kohtukulud välja hagejalt MS-i üldõigusjärglasena.
- 27 Kohtuasjas T-435/16 palub hageja MS-i üldõigusjärglasena Üldkohtul:
- tühistada 16. juuni 2016. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus edastada talle vaidlusalused isikuandmed;
  - mõista komisjonilt välja mittevaraline kahju 20 000 eurot, mis MS-ile tekitati sellega, et talle keelduti vaidlusaluste isikuandmete edastamisest,
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

- 28 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata,
  - mõista kohtukulud välja hagejalt MS-i üldõigusjärglasena.

III. Õiguslik käsitlus

A. Kohtuasjas T-435/16 esitatud komisjoni taotlus asjas otsuse tegemise vajaduse äralangemise kohta

- 29 Kohtuistungil väitis komisjon, et pärast MS-i surma on kohtuasjas T-435/16 hagi ese ära langenud ning järelikult ei ole asjas vajadust otsust teha. Määruse nr 45/2001 artikli 2 punktis a on andmesubjekt defineeritud kui „identifitseeritud või identifitseeritav füüsiline isik“, mistõttu määrust ei kohaldata surnud isikute andmetele ning õigused, millele MS tugines, ei olnud ülekantavad.
- 30 Komisjon väidab oma taotlusega sisuliselt, et hageja, kes on MS-i üldõigusjärglane, kaotas MS-i surma tõttu oma põhjendatud huvi vaidluse lahenduse suhtes.
- 31 Selle kohta selgub kohtupraktikast, et akti adressaadi üldõigusjärglane võib jätkata akti adressaadi esitatud tühistamishagi eeskätt juhul, kui füüsiline isik on surnud (vt 12. juuli 2016. aasta kohtumäärus Yanukovych vs. nõukogu, T-347/14, EU:T:2016:433, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika). Samamoodi võib üldõigusjärglane jätkata surnud isikule väidetavalt tekitatud mittevaralise kahju hüvitamise nõuet, kui surnud isik on enne oma surma nõudnud selle nõude lahendamist tema kasuks, mistõttu nõue on pärimise päeval tema pärandi hulgas.
- 32 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab hageja põhjendatud huvi lisaks säilima kuni kohtuotsuse kuulutamiseni, kuna vastasel juhul võib otsuse tegemise vajadus ära langeda, mis tähendab, et hagi tulemusel peab selle esitanud poolel olema võimalik saada mingit kasu (vt 12. juuli 2016. aasta kohtumäärus Yanukovych vs. nõukogu, T-347/14, EU:T:2016:433, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Käesolevas asjas on eespool punktis 24 märgitud, et MS suri pärast käesoleva hagi esitamist ning tema esindaja andis teada, et hageja soovib neid hagisid jätkata kui oma surnud poja üldõigusjärglane, ning esindaja esitas selle kohta hageja kirjaliku avalduse, ametliku surmatunnistuse ja hageja isikutunnistuse.
- 34 Kohtuasjas T-435/16 esitatud hagi ese on konkreetselt vaidlusaluste isikuandmete edastamine MS-ile ja talle mittevaralise kahju hüvitamine, mis talle väidetavalt tekitati sellega, et komisjon jättis MS-i andmete edastamise taotluse rahuldamata. Vaidluse all ei ole see, et isikuandmed puudutasid MS-i ebasoovitavat käitumist seoses koostööga Team Europe'i võrgustikuga (vt eespool punkt 4) ning need võisid eelkõige kahjustada MS-i mainet ja au selle võrgustiku kaastöötajana. Peale selle ei ole kahtluse alla seatud, et nende andmete alusel tehti komisjoni 10. aprilli 2013. aasta otsus lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga (vt eespool punkt 6).
- 35 Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et kuna MS-i üldõigusjärglasel on õigus menetlust jätkata, nagu on täpsustatud eespool punktis 31, on vaatamata MS-i surmale säilinud tema põhjendatud huvi selleks, et tühistataks 16. juuni 2016. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus edastada talle vaidlusalused isikuandmed, ja hüvitataks mittevaraline kahju, mis tekitati MS-ile sellega, et komisjon jättis rahuldamata tema taotluse edastada talle need andmed.

- 36 Neil asjaoludel on hagejal vaatamata MS-i surmale säilinud põhjendatud huvi jätkata MS-i üldõigusjärglasena menetlust kohtuasjas T-435/16.
- 37 Järelikult tuleb jätta rahuldamata kohtuasjas T-435/16 esitatud komisjoni taotlus asjas otsuse tegemise vajaduse äralangemise kohta.

B. Sisulised küsimused

1. Tühistamisnõuded

a) Nõue tühistada 2. veebruari ja 19. aprilli 2016. aasta otsused osas, milles need puudutavad MS-i taotluse tutvuda vaidlusaluste tunnistustega rahuldamata jätmist

- 38 Liidu institutsiooni võimalus rahuldada institutsioonide dokumentide tutvumise taotlus määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõike 3 tähenduses eeldab ilmselgelt, et viidatud dokumendid on olemas (2. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus *Strack vs. komisjon*, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, punkt 38; vt samuti 11. juuni 2015. aasta kohtuotsus *McCullough vs. Cedefop*, T-496/13, ei avaldata, EU:T:2015:374, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et kõik institutsioonide kinnitused, et taotletud dokumente ei ole olemas, on õiguspärased. Sellest tulenevalt eeldatakse ka selle kinnituse õigsust. Tegemist on siiski vaid lihtsa eeldusega, mille MS-i üldõigusjärglane võib asjakohastel ja omavahel kooskõlas olevatel tõenditel põhinevate kõikvõimalike väidete ümber lükata (vt 11. juuni 2015. aasta kohtuotsus *McCullough vs. Cedefop*, T-496/13, ei avaldata, EU:T:2015:374, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Käesolevas asjas keeldus komisjon 2. veebruari 2016. aasta otsuses vaidlusaluste tunnistustega tutvumise võimaldamisest, tuginedes määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b ette nähtud erandile ja selgitades, et ta ei võtnud neid tunnistusi arvesse oma 10. aprilli 2013. aasta otsuses lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga. Seejärel väitis ta 19. aprilli 2016. aasta otsuses, et vaidlusaluseid tunnistusi ei ole koondatud ühte dokumenti.
- 41 Üldkohtu menetlust korraldavale meetmele vastates kinnitas komisjon, et tal „ei ole nendest tunnistustest kirjalikku jälge [...] ning seega ei ole tema valduses [vaidlusaluseid] tunnistusi sisaldavaid dokumente“. Seda kinnitust arvestades ja kuna puudutavad tõendid, mille hageja MS-i üldõigusjärglasena esitas kinnituse õiguspärasuse ja õigsuse eelduse ümberlukkamiseks, ei ole käesolevas asjas piisavalt põhjusi, mis võimaldaksid seda kinnitust kahtluse alla seada.
- 42 Järelikult tuleb rahuldamata jätta nõue tühistada 2. veebruari ja 19. aprilli 2016. aasta otsused osas, milles need puudutavad MS-i taotlust tutvuda vaidlusaluste tunnistustega, ilma et oleks vaja teha otsus selle kohta, kas tühistamisnõue on vastuvõetav osas, milles see puudutab 2. veebruari 2016. aasta otsust.

b) Nõue tühistada 2. veebruari ja 19. aprilli 2016. aasta otsused osas, milles need puudutavad MS-i taotluse tutvuda vaidlusaluste dokumentidega rahuldamata jätmist

- 43 Tühistamisnõude põhjendamiseks esitab hageja MS-i üldõigusjärglasena sisuliselt kaks väidet. Esimene väide puudutab määruse nr 1049/2001 artikli 2 ja artikli 4 lõike 1 punkti b ning selle määruse artikli 2 ja artikli 4 lõike 2 teise taande rikkumist. Teine väide on seotud põhjendamiskohustuse, kaitseõiguste ning eraelu puutumatus ja proportsionaalsuse põhimõtete rikkumisega.

1) *Esimese väite esimene osa määruse nr 1049/2001 artikli 2 ja artikli 4 lõike 1 punkti b rikkumise kohta*

- 44 Hageja väidab, et kuigi vaidlusalused dokumendid sisaldavad X-i ja muude kolmandate isikutega seotud isikuandmeid, ei ole komisjon tõendanud, et nende dokumentide avalikustamine kahjustaks konkreetselt ja tegelikult X-i või nendes dokumentides mainitud muude kolmandate isikute eraelu puutumatust ja isikupuutumatust.
- 45 Lisaks põhjendab hageja MS-i üldõigusjärglasena ohu puudumist kolmandate isikute õigustatud huvile sellega, „et tema tegutsemise eesmärk on tõe jaluleseadmine ja MS-i au taastamine“. Ta lisab, et etteheited puudutavad üksnes MS-i, mistõttu vaidlusaluste dokumentide avalikustamine ei saa kahjustada X-i või seal samuti mainitud muude kolmandate isikute eraelu puutumatust ja isikupuutumatust.
- 46 Hageja MS-i üldõigusjärglasena viitab sellega seoses asjaolule, et ombudsman juba tõeses kompromissiga vaidluse lahendamise ettepaneku punktis 32, et komisjon „ei ole esitanud tõendeid, et esineb tõsine oht [...] X-i õigustatud huvidele“.
- 47 Hageja MS-i üldõigusjärglasena väidab samuti, et ta tõendas vaidlusaluste andmete edastamise vajalikkust määruse nr 45/2001 artikli 8 punkti b alusel. Tema arvates on vaidlusalused dokumendid hädavajalikud selleks, et mõista komisjoni süüdistusi MS-i suhtes ja komisjoni 10. aprilli 2013. aasta otsust lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga ning samuti selleks, et tõendada komisjoni süüdistuste alusetust. Ta selgitas, et MS-i valduses juba oli MS-i ja X-i kirjavahetus ühes sotsiaalvõrgustikus ja e-kirja teel, kuid MS seadis kahtluse alla nende vaidlusaluste dokumentide usaldusväärsuse, millega ta ei olnud tutvunud.
- 48 Lõpuks väidab hageja, tuginedes 22. mai 2012. aasta kohtuotsusele *Hilfsfonds vs. komisjon* (T-300/10, EU:T:2012:247, punkt 107), et vaidlusalused dokumendid ei saaks avalikuks, kui need määruse nr 1049/2001 alusel avalikustatakse.
- 49 Üldkohus märgib esiteks, et määrusega nr 1049/2001 on seatud eesmärk anda üldsusele võimalikult laialtulatav juurdepääs institutsioonide dokumentidele, nagu nähtub määruse põhjendusest 4 ja artiklist 1 (vt 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Rootsi vs. MyTravel ja komisjon*, C-506/08 P, EU:C:2011:496, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõikele 3 kohaldatakse dokumentidele üldsuse juurdepääsu reguleerivaid sätteid kõigi komisjoni käsutuses olevate dokumentide suhtes, see tähendab kõigi komisjoni koostatud ja talle saadetud ning tema valduses olevate dokumentide suhtes kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades.
- 51 Kuna määruse nr 1049/2001 eesmärk on tagada kõikidele isikutele dokumentidega tutvumise võimaldamine, siis nende sätete alusel avalikustatud dokumentidest saab avalik teave (21. mai 2014. aasta kohtuotsus *Catinis vs. komisjon*, T-447/11, EU:T:2014:267, punkt 62, ja 15. juuli 2015. aasta kohtuotsus *Dennekamp vs. parlament*, T-115/13, EU:T:2015:497, punkt 67).
- 52 Sellega seoses on tõsi, et Üldkohus on tõdenud, et nende isikuandmete avalikustamisest, mis puudutavad üksnes nendega tutvumist taotleva isiku isikuandmeid, ei saa keelduda põhjendusel, et avalikustamine kahjustaks eraelu ja isikupuutumatust (vt selle kohta 22. mai 2012. aasta kohtuotsus *Internationaler Hilfsfonds vs. komisjon*, T-300/10, EU:T:2012:247, punktid 107–109, ja 12. mai 2015. aasta kohtuotsus *Unión de Almacenistas de Hierros de España vs. komisjon*, T-623/13, EU:T:2015:268, punkt 91).
- 53 Siiski ja vastupidi hageja argumentidele ei kohaldata seda kohtupraktikat käesolevas asjas, kuna vaidlusalused dokumendid sisaldavad isikuandmeid, mis ei puuduta üksnes MS-i.

- 54 Nimelt ilmneb 22. mai 2012. aasta kohtuotsusest *Internationaler Hilfsfonds vs. komisjon* (T-300/10, EU:T:2012:247, punkt 109) sõnaselgelt, et kui määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b nimetatud huvi ei ole vaja kaitsta andmete taotluse esitaja eest, tuleb määruse nr 45/2001 sätete kohaselt tagada kaitse seevastu kolmandate isikute eest.
- 55 Teiseks tuleb tõdeda, et dokumentidega tutvumise õigus ei sõltu selle erihuvi laadist, mis taotlejal võib taotletud teabe saamiseks olla või mitte olla (21. mai 2014. aasta kohtuotsus *Catinis vs. komisjon*, T-447/11, EU:T:2014:267, punkt 61; vt samuti selle kohta 1. veebruari 2007. aasta kohtuotsus *Sison vs. nõukogu*, C-266/05 P, EU:C:2007:75, punkt 43).
- 56 Kuna dokumentidega tutvumist taotlev isik, kes on osa üldsusest, ei pea oma taotlust põhjendama, on määrust nr 1049/2001 puudutavas osas tähtsusetu ka see, millist tegelikku huvi võib taotleja jaoks tähendada asjaomaste dokumentide avalikustamine (vt 26. aprilli 2016. aasta kohtuotsus *Strack vs. komisjon*, T-221/08, EU:T:2016:242, punkt 252 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 57 Kolmandaks tuleb tõdeda, et määruses nr 1049/2001 on kooskõlas selle põhjendusega 11 ette nähtud erandnormid, mis annavad institutsioonidele õiguse keelduda dokumendiga tutvumise võimaldamisest, kui selle avalikustamine kahjustaks ühte selle artikliga kaitstud huvideid (vt 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Rootsi vs. MyTravel ja komisjon*, C-506/08 P, EU:C:2011:496, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 13. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus *Deza vs. ECHA*, T-189/14, EU:T:2017:4, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 58 Sellega seoses on määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b ette nähtud, et institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks eraelu puutumatust ja isikupuutumatust, eelkõige kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate liidu õigusaktidega. Selle sättega, millega on kehtestatud erinormid ja tugevdatud niisuguste isikute kaitset, kelle isikuandmeid võidakse vajaduse korral üldsusele edastada, on nõutud, et eraelu puutumatuse ja isikupuutumatuse võimalikku kahjustamist hinnataks alati kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate liidu õigusaktidega, eelkõige määrusega nr 45/2001 (vt 7. juuli 2015. aasta kohtuotsus *Axa Versicherung vs. komisjon*, T-677/13, EU:T:2015:473, punktid 138 ja 139 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 59 Seega, kui asjasse puutuv institutsioon otsustab mitte võimaldada tutvuda taotletud dokumendiga, on ta põhimõtteliselt kohustatud selgitama, kuidas selle dokumendi avalikustamine võib konkreetselt ja tegelikult kahjustada huvi, mida kaitseb määruse nr 1049/2001 artiklis 4 sätestatud erand, millele see institutsioon tugineb. Lisaks peab niisuguse kahjustamise oht olema mõistlikult ettenähtav, mitte puhtalt hüpoteetiline (vt 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Rootsi vs. MyTravel ja komisjon*, C-506/08 P, EU:C:2011:496, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 60 Erandnormid põhinevad tasakaalu leidmisel konkreetse juhtumi puhul esinevate vastandlike huvide vahel, milleks on ühelt poolt huvid, millele asjaomaste dokumentide avalikustamine tuleks kasuks, ja teiselt poolt huvid, mida see avalikustamine ohustaks. Dokumentidega tutvumiseks esitatud taotluse kohta tehtav otsus sõltub sellest, milline huvi peab konkreetsel juhul peale jääma (14. novembri 2013. aasta kohtuotsus *LPN ja Soome vs. komisjon*, C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738, punkt 42).
- 61 Käesoleval juhul ei ole kahtluse alla seatud, et vaidlusalused dokumendid sisaldavad nii MS-i kui ka X-i ja muid kolmandaid isikuid puudutavaid isikuandmeid.
- 62 Määruse nr 45/2001 artikli 2 punktis a on „isikuandmed“ määratletud kui „igasugune teave üheselt identifitseeritud või identifitseeritava füüsilise isiku kohta; identifitseeritav isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt kindlaks teha, eelkõige identifitseerimisnumbri abil või tema ühe või mitme füüsilise, psühholoogilise, psüühilise, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse omaduse kaudu“.

- 63 Määruse nr 45/2001 artikli 2 punktist a ja Euroopa Kohtu praktikast (29. juuni 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bavarian Lager, C-28/08 P, EU:C:2010:378, punkt 68, ja 23. novembri 2011. aasta kohtuotsusest Dennekamp vs. parlament, T-82/09, ei avaldata, EU:T:2011:688, punkt 27) nähtub, et perekonnanime ja eesnime võib pidada isikuandmeteks.
- 64 Seega, peale nimeliste andmete tuleb pidada isikuandmeteks ka teavet isiku kutsetegevusega seonduvate asjaolude kohta, kuna esiteks on tegemist isiku töötingimusi puudutava teabega ja teiseks saab füüsilise isiku eespool nimetatud sätte tähenduses nende andmete abil kaudselt – kuna neid saab siduda kindla kuupäeva või ajavahemikuga – identifitseerida (vt 22. mai 2012. aasta kohtuotsus Internationaler Hilfsfonds vs. komisjon, T-300/10, EU:T:2012:247, punkt 117 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 65 Euroopa Kohus on lisaks otsustanud, et väljendi „igasugune teave“ kasutamine mõiste „isikuandmed“ määratluses viitab sellele, et liidu seadusandja eesmärk oli anda kõnealusele mõistele lai tähendusväli, mis ei ole piiratud tundliku või eraelulise teabega, vaid hõlmab potentsiaalselt igasugust, nii objektiivset kui ka subjektiivset teavet arvamuste või hinnangute vormis, tingimusel et need „puudutavad“ kõnealust isikut (20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, punkt 34).
- 66 Määruse nr 45/2001 artikli 8 punkti b kohaselt võib isikuandmeid edastada üksnes juhul, kui vastuvõtja tõendab andmete saamise vajalikkust ning ei ole alust karta andmesubjekti õigustatud huvide kahjustamist.
- 67 Sellises olukorras peab dokumentidega tutvumise taotleja kõigepealt tõendama andmete saamise vajalikkust. Pärast selliste tõendite esitamist peab asjaomane institutsioon seega kontrollima, ega ei ole vähimatki alust karta, et edastamine võib kahjustada andmesubjekti õigustatud huve. Kui sellist alust ei esine, tuleb taotletud teave edastada, vastupidisel juhul peab asjaomane institutsioon taotlusele vastamiseks kaaluma erinevaid selles asjas tähtsust omavaid huve. Dokumentidega tutvumise taotluse kohta tehtav otsus sõltub sellest, milline huvi jääb konkreetsel juhul peale (vt 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus ClientEarth ja PAN Europe vs. EFSA, C-615/13 P, EU:C:2015:489, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 13. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Deza vs. ECHA, T-189/14, EU:T:2017:4, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 68 Käesoleval juhul leidis komisjon õigesti seoses MS-i, X-i ja muude kolmandate isikute eraelu puudutava teabe ja hinnangutega, mis võimaldab nende identifitseerimist, et vaidlusaluste dokumentide sisu on hõlmatud isikuandmete mõistega.
- 69 Vaidlusaluste dokumentide avalikustamine üldsusele määruse nr 1049/2001 alusel kahjustaks nii MS-i, X-i kui ka nendes dokumentides mainitud muude kolmandate isikute eraelu puutumatust ja isikupuutumatus.
- 70 Käesoleva asja kaalutlusi arvestades ei ole MS-i, X-i ega mainitud muude kolmandate isikute huvides, et vaidlusalused dokumendid saavad avalikuks.
- 71 Seetõttu peab komisjon kaaluma asjas tähtsust omavaid huve, et teha otsus taotluse kohta tutvuda X-i kaebusega ning e-kirja teel ja sotsiaalvõrgustiku kaudu toimunud MS-i ja X-i kirjavahetusega seoses erandiga, mis puudutab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b ette nähtud eraelu puutumatust ja isikupuutumatus kooskõlas määrusega nr 45/2001.
- 72 Sellega seoses peab komisjon samuti võtma arvesse asjaolu, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikega 6 kooskõlas tuleb siis, kui mõni eranditest hõlmab ainult osa dokumendist, avalikustada dokumendi ülejäänud osad (vt selle kohta 27. novembri 2012. aasta kohtumäärus Steinberg vs. komisjon, T-17/10, ei avaldata, EU:T:2012:625, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 73 Komisjon leidis käesolevas asjas siiski, et vaidlusaluste dokumentide teatud osi ei olnud võimalik eraldada ega pidada dokumendi osaks, mis ei ole hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktiga b, ega eraldada nende dokumentide hulgast neid, millest nähtuvad vaidlusalused andmed, mis puudutavad MS-i või X-i ja muid kolmandaid isikuid.
- 74 Sellega seoses tuleb märkida, et isegi isikuandmeid, mis on muudetud anonüümseks, tuleb pidada kolmandaid isikuid puudutavateks isikuandmeteks, kuna neid võib pidada kuuluvaks identifitseeritavale füüsilisele isikule täiendava info kaudu.
- 75 Käesoleval juhul oleks aga X-i kaebuses ning tema ja MS-i kirjavahetuses sisalduva teabega osaliselt tutvuda võimaldamine andnud üldsusele võimaluse identifitseerida vaidlusalustes dokumentides mainitud isikud.
- 76 Komisjonil ei olnud järelikult võimalik lubada tutvuda vaidlusaluste dokumentidega ilma, et muu hulgas oleks tulnud välja nendes viidatud muude kolmandate isikute identiteet.
- 77 Pealegi kuna vaidlusalused dokumendid sisaldasid isikuandmeid, mis ei puudutanud üksnes MS-i ja mis oleksid saanud avalikuks, kui need dokumendid oleks edastatud MS-ile, leidis komisjon olemasolevate huvide kaalumisel õiguspäraselt, et peale jääb X-i ja muude kolmandate isikute huvi, et nende identiteet ei saa avalikuks, võrreldes MS-i huviga, et nende isikute identiteet saaks avalikuks, ja keeldus MS-ile dokumentidega tutvuda võimaldamisest, tuginedes määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b ette nähtud erandile.
- 78 Sellest tuleneb, et hageja poolt selles suhtes esitatud argumendid tuleb tagasi lükata.
- 79 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa tagasi lükata.

2) Esimese väite teine osa määruse nr 1049/2001 artikli 2 ja artikli 4 lõike 2 teise taande rikkumise kohta

- 80 Hageja väidab, et vaidlusaluseid dokumente ei koostatud kohtumenetlust arvestades ning järelikult ei ole MS-i taotluse rahuldamata jätmine kohtumenetluse tuginemise osas põhjendatud. Ta rõhutab, et põhiõigused, eriti kaitseõigused teenivad ülekaalukaid üldisi huve, mis põhjendavad nende dokumentide avalikustamist.
- 81 Eespool punktides 44–78 esitatud kaalutlustest tuleneb, et 2. veebruari ja 19. aprilli 2016. aasta otsuste õiguspärasust ei saa vaidlustada, kuna kõik vaidlusalused dokumendid on hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b ette nähtud erandiga.
- 82 Järelikult tuleb esimese väite teine osa edutuse tõttu tagasi lükata, mistõttu on esimene väide lükatakse tervikuna tagasi.

3) Teine väide, et on rikutud põhjendamiskohustust, hea halduse põhimõtet, eraelu puutumatus põhimõtet, kaitseõigusi ja proportsionaalsuse põhimõtet

- 83 Hageja väidab, et kuna komisjon ei võimaldanud tal tutvuda vaidlusaluste dokumentidega, rikkus ta MS-i kaitseõiguste kasutamist ja eelkõige tema õigust tutvuda teda puudutavate andmetega, mis on tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikli 41 lõike 2 punktiga b, ja tema õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, mis on tagatud harta artikliga 47, ning rikkus samuti eraelu austamise põhimõtet, mis on tagatud harta artikliga 7, ja proportsionaalsuse põhimõtet.

- 84 Mis puudutab komisjoni argumenti, et ta võis lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga igal ajal, siis väidab hageja, et kuna komisjon esitas tõsise süüdistuse MS-i ebasoovitava käitumise kohta X-i ja muude kolmandate isikute suhtes, siis MS-i kaitseõigused ja süütuse presumptsioon nõuab, et lubataks tutvuda vaidlustatud dokumentidega.
- 85 Lisaks väidab hageja, et komisjoni põhjendus on täiesti üldine, kuna ta ei ole selgitanud, kuidas vaidlusaluste dokumentidega tutvumine, kui näiteks nendes dokumentides viidatud nimed on varjatud, kahjustaks asjaomaste isikute isikuandmete ja eraelu kaitse huve. Ta lisab, et komisjoni erapooletust ei saa X-i kaebuse menetlusel pidada iseenesestmõistetavaks.
- 86 Kõigepealt tuleb märkida, et kohtupraktika kohaselt kujutab põhjendamiskohustus endast olulist vorminõuet, mida tuleb eristada põhistuse põhjendatusest, mis on seotud vaidlusaluse akti sisulise õiguspärasusega (22. märtsi 2001. aasta kohtuotsus *Prantsusmaa vs. komisjon C-17/99*, EU:C:2001:178, punkt 35, ja 22. mai 2012. aasta kohtuotsus *Internationaler Hilfsfonds vs. komisjon*, T-300/10, EU:T:2012:247, punkt 180).
- 87 Komisjon tõi selles suhtes 19. aprilli 2016. aasta otsuses selgelt esile erandid, millele ta tugines, kui ta jättis rahuldamata MS-i taotluse tutvuda vaidlusaluste dokumentidega, tuginedes põhiliselt kõikide nende dokumentidega seoses erandile, mis on ette nähtud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b ning mis puudutab eraelu puutumatust ja isikupuutumatust.
- 88 Nimelt selgub 19. aprilli 2016. aasta otsusest, et komisjon asus seisukohale, et vaidlusaluste dokumentide sisu tervikuna oli hõlmatud isikuandmete mõistega, nii seoses teabega, mis oleks puudutanud nii MS-i kui ka teiste isikute eraelu, ning mis oleks võimaldanud siis, kui need dokumendid oleks tehtud avalikuks määruse nr 1049/2001 alusel, identifitseerida need isikud; et nende dokumentide avalikustamine kujutas endast seega määruse nr 45/2001 artikli 8 punkti b tähenduses isikuandmete edastamist ning et ükski nende andmete edastamise kumulatiivsetest tingimustest ei olnud täidetud.
- 89 Sellest tuleneb, et MS-il mitte ainult ei olnud võimalik saada teada 19. aprilli 2016. aasta otsuse põhjendustest, vaid samuti, et Üldkohus sai kontrollida selle otsuse õiguspärasust, nagu pealegi selgub eespool punktidest 44–78. Kohtupraktikast tuleneb aga, et ETLT artikliga 296 nõutav põhjendus peab vastama asjaomase akti olemusele ning sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel võetud meetme põhjusi mõista ja liidu kohtul kontrolli teostada (vt 22. aprilli 2008. aasta kohtuotsus komisjon vs. Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika). Järelikult oli komisjon vaidlusaluste dokumentide suhtes oma põhjendamiskohustuse täitnud.
- 90 Pealegi hageja argument, mille kohaselt asjaoluga, et MS-il ei võimaldatud tutvuda vaidlusaluste dokumentidega, rikuti tema kaitseõigusi ja eelkõige temalt õigust tutvuda teda puudutavate andmetega ning süütuse presumptsiooni ning see oli vastolus hartaga, jääb samuti edutuks, kuna vaidlusaluste dokumentidega tutvumise taotlus ei ole esitatud haldus- või kohtumenetluses, milles need õigused ja põhimõtted on kohaldatavad, vaid MS-i ja komisjoni vahelises lepingulises suhtes, mida reguleeris kokkulepe, ja sellele kohaldatavas õiguses.
- 91 Eeltoodust tuleneb, et teine väide tuleb tagasi lükata ja järelikult jätta rahuldamata nõue tühistada 2. veebruari ja 19. aprilli 2016. aasta otsused osas, milles need puudutavad MS-i taotlust tutvuda vaidlusaluste tunnistustega, ilma et oleks vaja teha otsus selle kohta, kas tühistamisnõue on vastuvõetav osas, milles see puudutab 2. veebruari 2016. aasta otsust.

c) Nõue tühistada 16. juuni 2016. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus edastada talle vaidlusalusel isikuandmed

- 92 Käesoleva tühistamisnõude põhjenduseks esitab hageja ühe väite, mis puudutab määruse nr 45/2001 artiklite 8, 13 ja 20 rikkumist.
- 93 Hageja arvates ei kuulu määruse nr 45/2001 artiklis 8 kehtestatud reeglid nende tingimuste või piirangute hulka, mis on seatud määruse artiklis 13 ette nähtud üldisele õigusele tutvuda andmetega. Ei ole alust arvata, et vaidlusaluste isikuandmete saamine võiks kahjustada kolmandate isikute õigustatud huve. Eriti ei ole komisjon tõendanud, nagu ombudsman tõdes oma kompromissiga vaidluse lahendamise ettepaneku punktis 32, et vaidlusaluste dokumentide avalikustamine oleks konkreetselt ja tegelikult kahjustanud X- või nendes andmetes mainitud teiste isikute eraelu puutumatus ja isikupuutumatus. Hageja väidab teise võimalusena, et määruse nr 45/2001 artikli 8 punkti b kumulatiivsed tingimused on käesolevas asjas täidetud.
- 94 Lisaks kinnitab hageja, et MS-i taotluste ainus eesmärk oli aru saada viimase suhtes esitatud süüdistusest ning tõendada, et need süüdistused olid alusetud, eesmärgiga seada tööde jalule ja taastada MS-i au. Samuti oli vaidlusaluste isikuandmete saamine vajalik selleks, et mõista komisjoni 10. aprilli 2013. aasta otsust lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga. MS-i isikuandmete saamise taotluse rahuldamata jätmine ei olnud põhjendanud ka määruse nr 45/2001 artikliga 20, kusjuures samale järeldusele jõudis ka ombudsman.
- 95 Komisjon väidab määruse nr 45/2001 artiklite 13 ja 20 väidetava vale kohaldamise kohta, et vaidlusalusel isikuandmed ei olnud üksnes MS-i puudutavad isikuandmed ega olnud tõenäoline, et MS nõuab nende täpsuse kontrollimist, nende parandamist, kustutamist või sulgemist. Määruse nr 45/2001 ülesanne ega eesmärk ei ole võimaldada tutvuda, seada kahtluse alla või saavutada sellise puhtalt subjektiivse kirjelduse parandamine, mille on komisjonile esitanud kaebaja, kes osales MS-iga ühel konverentsil ja õhtusöögil ning kes temaga suhtles ühes sotsiaalvõrgustikus ja e-posti teel.
- 96 Lisaks, mis puudutab määruse nr 45/2001 artikli 8 punkti b kohaldamist, siis väidab komisjon, et isikuandmeid saab edastada kolmandale isikule ainult siis, kui selle edastamise puhul on täidetud esiteks määruse artikli 8 punktides a ja b ette nähtud tingimused ning teiseks on edastamine sama määruse artikli 5 nõuetega kooskõlas seaduslik. Hageja ei ole kohtuasjas T-435/16 esitanud hakis märkinud, kuidas saab MS-ile kolmandate isikute isikuandmete edastamist pidada seaduslikuks. Komisjon väidab seega, et sama määruse artikli 8 punkti b tähenduses isikuandmete saamise vajadus ei ole tõendatud. Ta väidab lisaks, et MS teadis väga hästi põhjusi, mille tulemusel komisjon tegi 10. aprilli 2013. aasta otsuse lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga.
- 97 Mis puudutab hageja argumenti, millega püütakse seada kahtluse alla määruse nr 45/2001 artikli 20 kohaldamine ja mille kohaselt komisjon ei tõendanud tegelikku ohtu kolmandate isikute põhiõigustele või õigustatud huvidele, siis andis komisjon teada, et ta pidas nõu X-iga ja viimane kartis, et MS pöördub selgituste saamiseks tema või tema sõpradele poole. Ta leiab, et võttes arvesse neid kartusi ja tema valduses olevad vaidlusalusel dokumente, on selline oht olemas.
- 98 Lõpuks väidab komisjon, et ei olnud võimalik eraldada vaidlusalusel dokumentides sisalduvaid teatud andmeid ning asuda seisukohale, et need ei ole isikuandmete mõistega hõlmatud. Seega ei saanud ta võimaldada vaidlusaluste dokumentidega osalist tutvumist (peale muu kui üksnes tegeliku sisuta teabega), ilma et ta oleks avaldanud asjaomaste kolmandate isikute isikuandmeid või teavet nende eraelu kohta või teavet, mis oleks võimaldanud neid identifitseerida.
- 99 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et määruse nr 45/2001 eesmärk on määruse nr 1049/2001 omast erinev. Kui viimane on suunatud liidu avaliku võimu asutuste otsustamisprotsessi ja otsuste aluseks oleva teabe suurima võimaliku läbipaistvuse tagamisele, on esimese eesmärk kaitsta isikuandmete töötlemisel füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi ning eelkõige isikute õigust eraelu puutumatusle, nagu on

märgitud selle artiklis 1 (29. juuni 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Bavarian Lager, C-28/08 P, EU:C:2010:378, punkt 49, ja 21. septembri 2016. aasta kohtuotsus Secolux vs. komisjon, T-363/14, EU:T:2016:521, punkt 26).

- 100 Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 8 kohaldamise kohta selgub, et õigus isiku maine kaitsele on osa õigusest eraelu austamisele (EIK 21. septembri 2010. aasta kohtuotsus Polanco Torres ja Movilla Polanco vs. Hispaania, CE:ECHR:2010:0921JUD 003414706, punkt 40, ja 7. veebruari 2012. aasta kohtuotsus Axel Springer AG vs. Saksamaa, CE:ECHR:2012:0207JUD 003995408, punkt 83). Isiku maine on lahutamatu osa tema identiteedist ja moraalsest puutumatuses, mis on hõlmatud eraeluga (EIK 25. veebruari 1992. aasta kohtuotsus Pfeifer ja Plankl vs. Austria, CE:ECHR:1992:0225JUD 001080284, punkt 35). Samu kaalutlusi kohaldatakse isiku aule (EIK 4. oktoobri 2007. aasta kohtuotsus Sanchez Cardenas vs. Norra, CE:ECHR:2007:1004JUD 001214803, punkt 38, ja 9. aprilli 2009. aasta kohtuotsus A. vs. Norra, CE:ECHR:2009:0409JUD 002807006, punkt 64).
- 101 Määruse nr 45/2001 artikli 13 punkti c kohaselt on andmesubjektil õigus saada arusaadaval kujul teavet töödeldavate andmete ja võimaluse korral nende allika kohta. Sellega seoses tuleb määrust nr 45/2001 tõlgendada kooskõlas harta artikliga 41, milles on sätestatud õigus heale haldusele ja eelkõige igapäevase õigus tutvuda teda puudutavate andmetega (16. septembri 2013. aasta kohtuotsus CN vs. nõukogu, F-84/12, EU:F:2013:128, punktid 39 ja 40).
- 102 Niisuguses kontekstis tasub märkida, et põhiõiguse eraelu puutumatus kaitse eeldab eelkõige, et iga füüsiline isik saab veenduda, et tema isikuandmed on õiged ja neid töödeldakse seaduslikult. Vajaliku kontrolli teostamiseks peab sellel isikul olema õigus tutvuda teda puudutavate töödeldavate andmetega. Kõnealune õigus tutvuda andmetega on vajalik eelkõige selleks, et võimaldada andmesubjektil vajaduse korral nõuda, et töötlemise eest vastutav isik parandab, kustutab või sulgeb need, ja seega kasutada õigust nõuda, et talle antud hinnangud teatud aja pärast kustutatakse ehk hävitatakse (vt analoogia alusel 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 103 Mis puudutab eelkõige hageja põhjendusi eespool punktis 94, siis ta tõendas õiguslikult piisavalt vajadust saada õigus tutvuda MS-i puudutavate vaidlusaluste isikuandmetega, et ta saaks vajaduse korral paluda nende parandamist või kustutamist. MS-il ei olnud võimalik tutvuda X-i kaebuses esitatud süüdistustega tema ebasoovitava käitumise kohta, samas kui komisjon selgelt märkis, et 10. aprilli 2013. aasta otsus lõpetada MS-i koostöö Team Europe'i võrgustikuga (vt eespool punkt 6) oli tehtud nende süüdistuste tulemusel ning võis seega rikkuda selle võrgustiku kaastöötajana MS-i mainet ja riivata tema au.
- 104 Määruse nr 45/2001 artiklis 20 on siiski ette nähtud erandid ja piirangud andmesubjekti õigusele andmetega tutvuda ning eelkõige see, et liidu institutsioonid ja asutused võivad piirata määruse artikli 13 kohaldamist, kui piirang on vajalik, et tagada andmesubjekti kaitse või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse.
- 105 Lisaks reguleerib määruse nr 45/2001 artikkel 8 isikuandmete edastamist vastuvõtjatele, kes ei ole liidu institutsioonid, asutused ega andmesubjektid, ja selles on muu hulgas sätestatud, et isikuandmed edastatakse sellisele vastuvõtjale üksnes juhul, kui ta tõendab andmete saamise vajalikkust ning ei ole alust karta andmesubjekti õigustatud huvide kahjustamist.
- 106 Kuna vaidlusalused isikuandmed on nii MS-i, X-i ja vaidlusalustes dokumentides mainitud muid kolmandaid isikuid puudutavad isikuandmed, tuleb kaaluda erinevate isikute õigustatud huve, mis on käesolevas asjas omavahel vastuolus, selleks et teha kindlaks, kas on olemas ülekaalukas huvi, millega on põhjendatud MS-ile nende isikuandmetega tutvumise õigusest keeldumine.

- 107 Isegi kui aga nõustuda komisjoni argumendiga, mille kohaselt kaitsmise vajadus hõlmab vaidlusaluseid dokumente tervikuna, ei ole komisjon 16. juuni 2016. aasta otsuses põhjendanud, kuidas nende dokumentide ja eriti kahe dokumendi avalikustamine, mis sisaldavad X-i ja MS-i kirjavahetust, millega viimane juba sai koostaja või adressaadina tutvuda, oleks konkreetselt ja tegelikult kahjustanud X-i või nendes dokumentides mainitud muude kolmandate isikute õigustatud huve.
- 108 Sellega seoses ei saa komisjon täiendavalt viidata 19. aprilli 2016. aasta otsuses asjaolule, et kaebuse esitaja ei soovi kättemaksu hirmus, et MS saaks teada tema vaidlusalused isikuandmed. Kui komisjon väitis kohtuistungil, et üks vaidlusalustes dokumentides mainitud isik elas samas linnas MS-iga, siis ükski toimiku dokument ei võimalda ette teada, et MS, kellel juba on piisavalt teavet X-ja Y-i identifitseerimiseks nende isikutena, kes võisid olla kaebuse koostajad, oleks kavatsenud neile kätte maksta, minnes kaugemalt tegevusest, mida nõuab õigustatud huvide kaitse.
- 109 Kompromissiga vaidluse lahendamise ettepaneku punktis 32 märkis ombudsman ise, et „[MS-i] kaitseõigusi arvestades on põhjus, [miks keelduti vaidlusaluste dokumentide avalikustamisest ja milleks on vajadus kaitsta X-i konfidentsiaalsust, oli] ebapiisav, kuna komisjoni esindaja ei esitanud tõendeid tegeliku ohu kohta X-i põhiõigustele või õigustatud huvidele, ning et X-i avaldused ning tema esitatud tõendid on otsustavad, isegi ainsad tõendid [MS-i] vastu“.
- 110 Sellega seoses tuleb rõhutada, et kohtupraktika kohaselt ei piisa põhimõtteliselt üksnes sellest, et asjaomane dokument puudutab ühte erandiga kaitstud huvi, et erandi kohaldamine oleks põhjendatud. Asjaomane institutsioon on kohustatud ka selgitama küsimust, kuidas selle dokumendiga tutvumine võib konkreetselt ja tegelikult kahjustada huve, mida kaitseb mõni selles artiklis ette nähtud erand (vt 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus *ClientEarth vs. komisjon*, C-612/13 P, EU:C:2015:486, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika; 11. märtsi 2009. aasta kohtuotsus *Borax Europe vs. komisjon*, T-121/05, ei avaldata, EU:T:2009:64, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 11. märts 2009. aasta kohtuotsus *Borax Europe vs. komisjon* T-166/05, ei avaldata, EU:T:2009:65, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 111 Käesolevas asjas ei selgu 16. juuni 2016. aasta otsusest, et institutsioon nõuetekohaselt kaalus asjas tähtsust omavaid õigustatud huve, nagu on nõutud määruse nr 45/2001 artiklite 8, 13 ja 20 koostoimes kohaldamisel.
- 112 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et 16. juuni 2016. aasta otsusega, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus edastada talle vaidlusalused isikuandmed, on rikutud määruse nr 45/2001 artikleid 8, 13 ja 20, ning sel põhjusel tuleb see tühistada ilma, et oleks vaja analüüsida hageja esitatud muud väidet.

2. Kahju hüvitamise nõue

- 113 Hageja palub hüvitada mittevaralise kahju, mis MS-ile on tekitatud sellega, et komisjon jättis rahuldamata vaidlusaluste dokumentidega tutvuda võimaldamise ja vaidlusaluste isikuandmete MS-ile edastamise taotluse.
- 114 Hageja väidab, et kui komisjon ei võimaldanud MS-il tutvuda vaidlusaluste dokumentide ja tunnistustega ning keeldus edastamast talle vaidlusaluseid isikuandmeid, oli komisjoni käitumine süüline ja sellega on rikutud MS-i selliseid põhiõigusi nagu kaitseõigused ja eraelu austamine, mistõttu MS-ile on sellest tekkinud ülekohtutunne ja usalduse kaotus selle institutsiooni suhtes. Neil asjaoludel on hageja seisukohal, et kahju hüvitamise nõue on eraldatav tühistamisnõudest ning on kehtiv isegi siis, kui tühistamisnõue tuleb jätta rahuldamata. Sellega seoses on hageja hinnangul MS-ile tekitatud kahju igas kohtuasjas 20 000 eurot ehk kokku 40 000 eurot.

- 115 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et liidu lepinguväline vastutus tema institutsioonide õigusvastase tegevuse korral ELTL artikli 340 tähenduses tekib juhul, kui samal ajal on täidetud teatud tingimused: institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tegelik tekkimine ning põhjuslik seos väidetava tegevuse ja viidatud kahju vahel. Kui üks nendest tingimustest ei ole täidetud, tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata, ilma et oleks vaja hinnata teisi lepinguvälise vastutuse tingimusi (14. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus *Giordano vs. komisjon*, C-611/12 P, EU:C:2014:2282, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 9. septembri 1999. aasta kohtuotsus *Lucaccioni vs. komisjon*, C-257/98 P, EU:C:1999:402, punkt 14).
- 116 Lisaks tuleb varalise ja mittevaralise kahju hüvitamise nõuded rahuldamata jätta, kui nad on otse seotud tühistamisnõuetega, mis ise jäeti vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamata tõttu rahuldamata (vt selle kohta 14. septembri 2006. aasta kohtuotsus *komisjon vs. Fernández Gómez*, C-417/05 P, EU:C:2006:582, punkt 51).
- 117 Käesolevas asjas on sellise mittevaralise kahju hüvitamise nõue, mis MS-ile tekitati õigusvastase keeldumisega edastada talle vaidlusalused isikuandmed, otse seotud 2. veebruari ja 19. aprilli 2016. aasta otsustega osas, milles need puudutavad MS-i vaidlusaluste dokumentidega tutvumise taotluse rahuldamata jätmist. Nagu selgub aga eespool punktidest 43–91, ei ilmnenu selle tühistamisnõude põhjendamiseks esitatud väidete analüüsist, et komisjon oleks toime pannud mingi rikkumise ja et seega oleks tehtud viga, mis tooks kaasa vastutuse. Järelikult tuleb nõue hüvitada MS-ile väidetavalt nende rikkumistega tekitatud kahju jätta põhjendamata tõttu rahuldamata.
- 118 Mis puudutab sellise mittevaralise kahju hüvitamist, mis MS-ile tekitati õigusvastase keeldumisega edastada talle vaidlusalused isikuandmed, siis eespool punktist 112 selgub, et 16. juuni 2016. aasta otsusega, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus edastada talle vaidlusalused isikuandmed, on rikutud määruse nr 45/2001 artikleid 8, 13 ja 20 ning see otsus tuleb seetõttu tühistada. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib õigusvastase otsuse tühistamine ise kujutada endast sobivat ja põhimõtteliselt piisavat hüvitist igasuguse mittevaralise kahju eest, mida see akt võis põhjustada (vt 9. novembri 2004. aasta kohtuotsus *Montalto vs. nõukogu*, T-116/03, EU:T:2004:325, punkt 127 ja seal viidatud kohtupraktika), kui hageja just ei tõenda, et ta kandis mittevaralist kahju, mis on tühistamise aluseks olnud õigusvastasusest eraldiseisev ja mida ei ole võimalik tühistamisega täielikult hüvitada (vt 6. juuni 2006. aasta kohtuotsus *Girardot vs. komisjon* T-10/02, EU:T:2006:148, punkt 131 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 119 Ülekohtutunne ja kannatused, mida põhjustab isikule see, kui ta peab läbi tegema kohtumenetluse, et tema õigusi tunnustataks, kujutab endast kahju, mis võib olla tingitud ainuüksi sellest, et administratsioon pani toime rikkumisi. See kahju on hüvitatav, kui seda ei korva asjaomase akti tühistamisest saadav rahuldus (vt selle kohta 10. juuli 2014. aasta kohtuotsus *CG vs. EIP*, F-115/11, EU:F:2014:187, punkt 132).
- 120 Pealegi ei saa õigusvastase akti tühistamine kujutada endast sobivat hüvitist, kui vaidlustatud akt sisaldab hageja võimete kohta sõnaselgelt negatiivset hinnangut, mis võib teda haavata (vt selle kohta 7. veebruari 1990. aasta kohtuotsus *Culin vs. komisjon*, C-343/87, EU:C:1990:49, punktid 27–29; 23. märtsi 2000. aasta kohtuotsus *Rudolph vs. komisjon*, T-197/98, EU:T:2000:86, punkt 98, ja 13. detsembri 2005. aasta kohtuotsus *Cwik vs. komisjon*, T-155/03, T-157/03 ja T-331/03, EU:T:2005:447, punktid 205 ja 206).
- 121 Käesolevas asjas võis 16. juuni 2016. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus saada vaidlusaluseid isikuandmeid, ilma et oleks kaalutud asjas tähtsust omavaid õigustatud huve, tekitada MS-is ebaõigluse tunde ja komisjoni suhtes usalduse kaotuse. Lisaks tugineb see otsus, nagu selgub komisjoni poolt ombudsmani juures ja Üldkohus esitatud kaalutlustest, „kartusele, et [MS] maksab [X-ile] või kaebuses viidatud teistele isikutele kätte“ ehk MS-i suhtes negatiivsele hinnangule, mis võib teda haavata.

- 122 Neil asjaoludel ei saa 16. juuni 2016. aasta otsuse tühistamine iseenesest olla piisav, et adekvaatselt hüvitada MS-ile selle otsusega tekitatud mittevahaline kahju.
- 123 Seega tuleb osaliselt rahuldada nõue hüvitada summas 5000 eurot mittevahaline kahju, mis MS-ile tekitati õigusvastase keeldumisega edastada talle vaidlusaluseid isikuandmeid, ning jätta sama nõue ülejäänud osas rahuldamata.

IV. Kohtukulud

- 124 Kodukorra artikli 134 lõikes 3 on ette nähtud, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.
- 125 Kuna antud juhul on nii hageja kui ka komisjoni nõuded jäetud osaliselt rahuldamata, tuleb kummagi poole kohtukulud jätta nende endi kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Komisjoni 16. juuni 2016. aasta otsus, millega jäeti rahuldamata MS-i taotlus saada teatud isikuandmed.**
- 2. Mõista komisjonilt VG-le MS-i üldõigusjärglasena välja 5000 eurot.**
- 3. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**
- 4. Jätta VG ja komisjoni kohtukulud nende endi kanda.**

Pelikánová

Valančius

Öberg

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 27. novembril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad